Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**CM21.3194**
Onderwerp	**Gemeentelijk Rioleringsprogramma (plan) Mook en Middelaar 2022-2026**
Datum raadsvergadering	**16 december 2021**
Raadscommissie	Grondgebied
Datum raadscommissie	8 december 2021
Programma	Volksgezondheid
Portefeuillehouder	G. Wienhoven

Gemeentelijk Rioleringsprogramma (plan) Mook en Middelaar 2022-2026

Inleiding

In navolging van de Wet milieubeheer moeten gemeenten beschikken over een vigerend Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Gelet op de vele doelen en inspanningen in het plan heeft het voorkeur om te spreken van een 'Rioleringsprogramma'. Een algemene en landelijke trend binnen het vakgebied.

Met het GRP geeft de gemeente aan hoe om te gaan met de wettelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwatermaatregelen. De zorgplicht is al enige jaren niet meer specifiek gericht op de riolering, maar uitgebreid met de zorg voor het hemelwater en het grondwater (stedelijk waterbeheer). Naast beleid bevat het GRP ook de inspanningen op dit terrein (Programma), voorzien van een financiële onderbouwing, zowel voor de korte als de lange termijn. Dus, wat gaan we doen op het gebied van onderzoek, beheer en maatregelen.

Onderdelen van het beleidskader zijn wettelijk voorgeschreven en geven gemeenten weinig tot geen ruimte voor 'eigen beleid'. Ook zijn er met de partners in Waterpanel Noord regionale beleidskaders opgesteld, het Waterketenplan 2021-2026. Het GRP sluit aan op deze uitgangspunten.

De geldigheidsduur van een GRP is niet wettelijk voorgeschreven. Een geldigheidsduur van vier tot vijf jaar is algemeen de norm, waarbij ook gekeken moet worden naar te verwachten ontwikkelingen.

Op 8 december 2016 heeft de gemeenteraad van Mook en Middelaar het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan vastgesteld, met de planperiode 2017 tot en met 2021. Aangezien de planperiode van het huidige GRP dit jaar verstrijkt, zijn wij als gemeente genoodzaakt om een nieuw plan vast te stellen. Het nieuwe GRP met de planperiode 2022 tot en met 2026, is in concept gereed en wordt hierbij ter instemming aan u voorgelegd.

De conceptversie is voor commentaar ook voorgelegd aan het Waterschap Limburg, als toezichthoudende instantie. Van het waterschap is geen reactie ontvangen.

Raadsvoorstel

Voorstel

1. Het ‘Gemeentelijk Rioleringsprogramma Mook en Middelaar, planperiode 2022 tot en met 2026’ vast te stellen, conform het concept exemplaar, d.d. 30 augustus 2021.
2. Het tarief van de rioolheffing, inclusief de berekening, wordt aan u voorgelegd middels de Belastingverordening 2022. Behandeling in de raadsvergadering van 16 december 2021.

Beoogd effect

Met het vaststellen van het Gemeentelijke Rioleringsprogramma 2022-2026 wordt invulling geven aan de wettelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwatermaatregelen.
Met het vaststellen van het nieuwe GRP is voor alle betrokkenen (intern en extern) inzichtelijk hoe de gemeente ervoor staat ten aanzien van de zorgplicht en hoe de gemeente deze vorm gaat geven voor de komende vijf jaar. Niet alleen qua beleid en inspanningen (maatregelen) maar ook financieel.
Het nieuwe GRP vormt de basis (uitgangspunt) voor de hoogte van rioolheffing in de gemeente Mook en Middelaar.

Argumenten

1.1 Een gemeente moet beschikken over een geldig GRP (zie hoofdstuk 1.3 van het GRP). Los van deze wettelijke verplichting is het meer dan wenselijk dat de gemeente en haar inwoners weten hoe het staat met de (afval)waterketen in de gemeente. Is hier voldoende aandacht voor? Welke voorzieningen zijn er en wat is de staat hiervan? Wat moeten we doen om deze in stand te houden? Zijn er verbeteringen nodig? Wat zijn de kosten en hoe gaan we die betalen?
Dit zijn zaken die relevant zijn voor de 'gemeentelijke watertaken'. Zeker met de te verwachten gevolgen van klimaatverandering, waarbij er langere periodes van droogte en meer hevige regenbuien worden verwacht. Dit vraagt om een robuuste en doordachte waterketen.

Met het nieuwe GRP schenkt de gemeente Mook en Middelaar voldoende Aandacht aan de gemeentelijke watertaken, zowel technisch als financieel, maar ook maatschappelijk (o.a. de belangen van de inwoners van de gemeente).

In bijlage 2 van dit Raadsvoorstel is de opbouw en de inhoud van het nieuwe GRP 2022-2026 beknopt toegelicht.

1.2 Het GRP is een goed en beproefd instrument voor de gemeentelijke zorgplicht op het gebied van water. De nieuwe versie betreft het 6de GRP van de gemeente Mook en Middelaar. Het 1ste stamt uit de jaren negentig van de vorige eeuw.
Door invulling te hebben gegeven aan de GRP's zijn de voorzieningen voor het (afval)water in stand gehouden en verbeterd. Dit alles financieel onderbouwd en verantwoord.

Kanttekeningen

1.1 Om invulling te geven aan het GRP moeten er voldoende capaciteit (bezetting) en financiële middelen zijn. De capaciteit is duidelijk een aandachtspunt, zie hoofdstuk 7 'Organisatie en financiën' van het GRP.

1.2 De laatste jaren is er steeds meer aandacht voor de gevolgen van klimaatverandering. In 2018 is er in samenwerking met het waterschap Limburg een klimaatstresstest uitgevoerd. Een eerste stap om de gevolgen van extreme weersomstandigheden inzichtelijk te maken. Vanuit de regio Noord-Limburg en in samenwerking met de gemeente Gennep wordt er op dit moment gewerkt aan een Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. Naast het beschrijven van het ambitieniveau voor klimaatadaptatie wordt er gekeken naar de kansen en de mogelijkheden om de gemeenten klimaatadaptiever te maken. Overigens is dit 'breder' dan alleen het thema water.

In het nieuwe GRP wordt hier al op ingespeeld door nog meer verhardingen af te koppen van het riool. De kans op wateroverlast en overstortend afvalwater op het oppervlaktewater neemt hierdoor af.
Indien er uit de Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie maatregelen komen op het gebeid van 'water', kunnen die worden opgenomen (toegevoegd) in het GRP.
Dit impliceert dat de (water)maatregelen ook vanuit het GRP mogen worden gefinancierd. Zo nodig moet het kostendekkingsplan worden herberekend en kan dat gevolgen hebben voor de hoogte van de rioolheffing. Dus dekking uit het GRP.

Duurzaamheid

Bij het GRP zelf, en de inspanningen die daaruit voortvloeien, is duurzaamheid een vanzelfsprekend onderdeel.

Binnen de specifieke werkprocessen zal er rekening worden gehouden met het aspect 'Duurzaamheid'. Met andere woorden, maatschappelijk verantwoord en toekomstgericht (vast) ontwerpen en realiseren.

Hierbij denken we aan de volgende thema's:

- keuze materialen;
- betrekken (externe) omgeving;
- sociale aspecten;
- beheer en onderhoud;
- klimaatadaptatie (hierbij ook gebruik maken van de klimaateffect-atlas).

Participatie

Het is de bedoeling dat de (externe) omgeving wordt betrokken bij de werken en projecten die voortvloeien uit het GRP (ontwerpen en realisatie). Dit voor het creëren van draagvlak, maar ook om kennis op te halen en zo mogelijk te komen tot optimalisatie. Het proces en de vorm van participatie maken onderdeel uit van het betreffende werk of project (maatwerk). In voorkomende gevallen zal er een specifiek omgevings-/participatieplan worden opgesteld.

Financiën

De opgaven zoals beschreven in het GRP kosten geld, zowel incidenteel als structureel. Deze zijn samengesteld en uitgewerkt in een kostendekkings-berekening. Adviesbureau Sweco geeft in de rapportage (het Gemeentelijk Rioleringsplan) een mogelijke dekking en een tarief voor rioolheffing aan. Hierbij wordt nog uitgegaan van een dotatie aan de voorziening Riolering. Deze methodiek is twee jaar geleden door de raad gewijzigd. Thans wordt het tarief gebaseerd op de reële kosten. De rioolinvesteringen leiden tot kapitaallasten die, tezamen met overige directe en indirecte kosten, betrokken worden bij de tariefberekening van de rioolheffing. Een voorstel hiertoe wordt, inclusief de berekening, aan u voorgelegd ten behoeve van de behandeling van de belastingverordeningen 2022. Deze behandeling staat gepland voor de raadsvergadering van 16 december 2021.

Communicatie

De vaststelling van het Gemeentelijk Rioleringsplan wordt gepubliceerd in het gemeentelijk huis aan huisblad en op de gemeentelijke website. Het plan zal ter inzage worden gelegd en daarmee zijn de inwoners en andere belanghebbenden in de gelegenheid om te reageren. Waarbij opgemerkt dat de Algemene wet bestuursrecht, en de daarbij behorende procedureregels, niet van toepassing is. Afhankelijk van de reacties kan het plan, of onderdelen ervan, ter heroverweging aan u worden voorgelegd.

Voor het overige is de communicatie met overheden, instanties, inwoners en belanghebbenden afhankelijk van de aard van de inspanningen en werkzaamheden zoals die zijn opgenomen in het GRP. Dus maatwerk. De afdeling Samenleving is primair belast met de communicatie.

Uitvoering

De werkzaamheden die voortvloeien uit het GRP worden omgezet in jaarplannen, werken en projecten. De (jaar)planning in het GRP is hierbij richtinggevend. Het college van burgemeester en wethouders ziet toe op de uitvoering en de voortgang van de werkzaamheden.

Raadsvoorstel

Bijlage(n)

Bijlage 1: Gemeentelijk rioleringsprogramma Mook en Middelaar 2022-2026 (GRP), versie d.d. 30 augustus 2021.
Bijlage 2: Beknopte toelichting opbouw en inhoud van het nieuwe GRP 2022-2026.
Bijlage 3: Waterketenplan 2021-2025, d.d. 18-01-2021

Mook, 16 november 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
J.M.G. Smits- de Kinkelder

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen